

ԱՂԻՔԱՏ ՉԱՏԱՆԻ

Լուս կը շըրջի, ուղղած ակնարկ մը տըխուր՝
Ընկերներու խըմբակին:

Իր ըրթններն են ծարարի՝ անմըուր
Ուրախութեան բաժակին:

Ազգասն ինչքով ճոխի հոգեոյն հայելի՝
Ընկեր մըն է անհաճոյ:

Գիրք մ'է ուր նա կարգայ պարտքեր անյողի,
Ու սիրան է փակ պարտքերու:

Ժպիտ մը տուր, հարուստ, ժպիտ մ'է ոչ փող:

Որ չըլլաս օր մ'ունիքեղբոր
Իբր յոճագործ որ խոյս կու տայ սըրտադող՝
Ինկող շանթին վրէժխընդիր:

Ազգասը քու և Աստուծոյ միջնորդն է:

Բաղդն է — յիշէ — անհալուն:

Գուցէ շացնէ օր մ'ըզքգ կամ խուլցընէ
Փառքը անոր կամ անուն:

Այո՛, յառաջ դէպ ի արև ժիրածիր՝

Դիմէ, ընկեր իմ անդին:

Գու գաղափար է քան չլիար՝ լուսալիր,
Գանձ մեծագոյն քան ոսկին:

Փութա ելիր, ամուր սըրտով, Գողգոթա:

Եւ ողջունէ ցընծայուն:

Վիշտըզ ըլսեմ. յիշէ՛ որ ձին՝ ձին միշտ կայ
Բարձր լերանց գազաթին ...:

ՎԱԼԱՐՄ ՓԱՌԱՅԵԱՆ

ՍՈՒՅՐԱՏԻ ՆՈՐ ԶԵՆԱԳԻՐԻ ՄԱՍԻՆ

Բազմազէպի սոյն թուին մէջ յօդուած մը մուկ-
րած ենք Սոկրատայ հայերէն ընդարձակ թարգ-
մանութեան ձեռագրի մը վրայ որ մկատուած էր
իբր անյայտացած:

Մեծապատիւ Նորայ Բուզանդացի յօդուածի մը
մէջ՝ «Իմ կարծիք զերկնն Հայ Բարգմանութեանն և
կնդեցական պատմութեան Սոկրատայ Սուլառիկոսի
և զետիք Թարգմանչաց» (Համդէս Ամսօրեայ, 1908,
էջ 273) Հայկազեան բարգրի մէջէն մեծ աշխա-
տութեամբ հասարած է այմ վկայութիւնները որ
այդ ձեռագրէն առնուած կը թուի և հրատա-
րակած: «Պատուիրէք մեծ Սոկրատայ (որդէն Թուի) յի-
շատական ի նոր Հայկազեան բառարանէն» վերմա-
գրու: (ԱՅդ էջ 277-278):

Այդ կորուսեալ մկատուած ձեռագիրը ունեմա-
լէմ յետոյ՝ այժմ տարակոյս չկայ թէ Հայկազեան
Բառարանի յօրինողները՝ իրենց տրամադրութեամ
տակ ունեցած են հայերէն ընդարձակ Սոկրատայ-
ի ձեռնի չունեմատով Սահակ ճարհկողոյ Խաչա-
յանի բաղդատութիւնները՝ Նորուստիմի և չի-
միածնի սոկրատեան ձեռագրաց, Մեսրոբ Վ. Տէր-

Մովսէսեանի յառաջացածի մէջ Նորուստիմի ձեռա-
գրի մասին տրուած տեղեկութիւններէն՝ (ուր ի
միջի այնքան մամրամասնութեամբ չկար յիշա-
տակուած թէ ուսկից կը սկսի ձեռագիրը) հետեւ-
ցուցած էինք թէ Հակամ տարբերութիւն մը չու-
նի ան չչմիածնայ օրինակէն, մամուսանդ որ
հրատարակիւր զամոմք «միմեանցից արտա-
գրուած» կ'իմթադրէ: Այժմ հաւաստեով որ ար-
դէն Նորուստիմայ ձեռագրին մէջ կան «Տէր-Մովսէ-
սեան» ճառարակութեան մէջ պակասող գլուխները, և
տպուած են անոնք Սահակ եպ. Խաչապետէն, մեր
ձեռագրին պիտի ընծայենք այն կարեւորութիւնը՝
իմչ որ ունի խորձրդատու մնացած ձեռագիր մը,
«Հայկազեան» ի յօրինողներէն գործածուած, յե-
տոյ բանաստեղծեան մէջէն ամայայտացած, ու
վերջապէս երեսուն եկամ իր տեսակի միայն եր-
կուն ձեռագիրներուն վրայ՝ մոր լոյս սփռելու:

ԽՄԲ.

ԴԱՆԻԹ ԱՆՑԱՂԻՐԻ ՄԱՍԻՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ «ԲԱԶՄԱՎԷՊ» ՀԱՆՈՒԹԻՍ

«Բազմավէպի» մերկայ 1907 թ. Մայիս համա-
րում «Բուղազորութիւնը Նիդէլի» յօդուածում՝
սրա հեղինակ Արթ. Հ. Գար. Նահապետեան, ի
միջի այլոց գրում է. — «Յարգելի Գրոթ. Գր.
Խաչապետեանը ուզում է ապացուցանել որ ոչ թէ
Դանիթ Նիդէլու Մամիկոնեանի խնդրամբ, այլ
Դանիթ Անյաղթի սիրոյ համար գրած լինի» (ե-
ղովէ իր երկեր) ... Իսկ ձեռնութիւնն մէջ յիշուած
է «Համդէս Ամսօրեայ» 1906, որտեղից ուրեմն
քաղուած պէտք է լինի վերաբերելի կարծիքը:

Այսու զայիս եմ ծանուցանելու Յարգելի խմբա-
գրութեանը և «Բազմավէպի» ըմթերցողներին,
որ ես երբէք այնպիսի կարծիք ոչ երբանացի և
ոչ մամուսանդ գրաւոր — ոչ մի տեղ չեմ յայտնել:
այստեղ մի թիւրիմացութեան պէտք է լինի, որ
խմբրեմ պարզել «Բազմավէպի» առաջիկայ հա-
մարմներինց մէկում:

ԱՅՈՒՆԵՂ ԵԱՐԳԱՅՈՒՂ

ԳՐԾ. ԳՐ. ԽԱՆԱԹԵԱՆՑ

Մեծապատիւ Ուսուցչապետ,

Չերոյիշեալ կարծիքը կը գտնեմք յիրաւի Հան-
դէսի 1906 տարւոյ յունուարի թուին, Նիդէլի քրմ-
նակամ Ուսումնասիրութեան մը մէջ — որ սկսաւ
հրատարակուիլ 1906ին, քաց ի մատենախօսա-
կան ցուցանիքէ՝ 1905ին լոյս տեսած և որ
ստորագրութիւն չի կրեր, Ուղղագրողիմ ինչպէս
շատորոշ՝ առիթ ընծայած է թիւրիմացութեան:
Չեմք եմթարած կ'իւրեւի ամոր հեղինակ. տրա-
մագրութեան տակ չունեմատով՝ իր ուղեւորու-
թեանց ժամանակ ի ղովկաս՝ «Համդէս Ամսո-
րեայ» ի տարեթիւները՝ յիշողութիւնը վարուած
կ'երեւի այդ եմթարութեամ համեմատ:

«Համդէս Ամսօրեայ» ի Ամսունմի պիտի վե-
րագրածուի այդ եմթարութիւնը՝ Հ. Նահապե-
տեանի Ուղղագրութեանց գրքին մէջ, երբ առամ.
ծին լոյս տեսնեն:

ԽՄԲ. ԲԱԶՄԱՎԷՊԻ